

Nr 267

Av herr Carlsson i Huskvarna m. fl., om vidgad rätt till statsbidrag till barntandvård.

(Lika lydande med motion nr 235 i Första kammaren)

I motionen II: 208 vid 1962 års riksdag framfördes vissa förslag om reformer beträffande tandvården. Två av dessa förslag, avseende dels att ersättning för tandvård av mera komplicerad natur skall utgå jämväl när sådan tandvård utförts av privatpraktiserande specialist, dels att läkemedelsrabatteringen skall utvidgas till att omfatta jämväl läkemedel som ordinerats av tandläkare, vann riksdagens principiella anslutning och hänsköts till översyn inom 1961 års sjukförsäkringsutredning. Det tredje i motionen framförda förslaget, nämligen att statsbidrag till den organiserade, avgiftsfria barntandvården skall utsträckas till att omfatta jämväl tandvård som meddelas 16-åriga barn, bifölls däremot ej av riksdagsmajoriteten. Till detta tredje förslag ämnar vi återkomma i förevarande sammanhang.

Tyvärr förhöll det sig så, att medicinalstyrelsens yttrande beträffande förslaget till utvidgad barntandvård ej hunnit inhämtas innan andra lagutskottet fattade sitt beslut att avstyrka förslaget. Medicinalstyrelsens yttrande, som var mycket positivt, innehöll bl. a. följande synpunkter.

Motionärerna har inledningsvis återgivit 1957 års folktandvårdssakkunnigas förslag rörande viss utsträckning av barntandvården, nämligen till att avse även barnen i 16-års ålder. När medicinalstyrelsen avgav yttrande över nyssnämnda sakkunnigas betänkande, hade styrelsen för sin del intet att erinra mot förslaget i förevarande hänseende. Avgörande för styrelsens ställningstagande var bl. a., att styrelsen erfarit, att man inom vissa distrikt och kanske framför allt i sådana distrikt, där barnantalet befann sig i minskning, hade möjlighet att utsträcka barntandvården ytterligare en årsklass utan att inkräkta på tiden för de vuxnas tandvård. Allteftersom folktandvården vidare utbygges, kan man förutse att möjlighet till här avsedd utsträckning av barntandvården kommer att erbjuda sig i allt flera distrikt.

Det torde från en del håll göras gällande, att om man inom ett distrikt helt och hållet medhinner tandvården inom åldrarna 6—15 år och ändock barntandvårdstid blir över, man då närmast bör organisera upp tandvården även för förskolebarnen, nämligen i åldrarna 3, 4 och 5 år. Enligt 1957 års sakkunnigas bedömning, mot vilken styrelsen ej haft något att erinra, skulle först och främst barnen fr. o. m. 6 t. o. m. 15 år bli va föremål för behandling. Därefter borde det vara angeläget, att ungdomsåldrarna tages under behandling i tur närmast efter skolåldrarna. Anledningen till denna turordning var närmast den, att man ansåg

det särskilt värdefullt att genom behandling av efterskolåldrarna bevara det under skolåldern uppnådda vårdresultatet.

Styrelsen är väl medveten om att stora svårigheter alltjämt föreligger inom många distrikt att medhinna hela tandvården i skolåldrarna, och ansträngningar bör göras för att lösa detta problem. Vid en planläggning på längre sikt synes dock lämpliga anordningar böra vidtagas för att möjliggöra inordnandet av 16-åringarna i barntandvårdsorganisationen. Grundskolans gradvisa utbyggnad och skolpliktens i samband därmed utsträckande t. o. m. 16-års ålder synes även utgöra en motivering för att 16-åringarna, där tillfälle gives, medtages i den organiserade barntandvården. Styrelsen tillstyrker sålunda principiellt motionen vad beträffar utsträckningen av barntandvården. Det är dock icke styrelsens mening, att särskild förtursrätt skall givas 16-åringarna framför övriga skolbarn. Styrelsens uppfattning är alltjämt, att de bestående tändernas vård bör systematiskt byggas upp ifrån 6-års ålder och vidare i mån av resurser genom hela skolan. Som styrelsen upprepade gånger framhållit är det av synnerlig vikt, att tandläkarutbildningen utökas bl. a. genom tillkomsten av en ny högskola i Göteborg.

Den nuvarande övre gränsen för barntandvården fastställdes ursprungligen till 15 år på grund av att skolplikten endast var 7—8 år. När den 9-åriga skolan infördes i allt fler kommuner, är detta ett starkt skäl för att höja barntandvårdens övre gräns till 16 år. Dröjsmål med sådant beslut bör ej ske. Visserligen är det sannolikt att inte alla tandvårdsdistrikt omedelbart kan genomföra denna reform, men det är inte heller en nödvändig förutsättning för reformen. När man på sin tid beslöt införa barntandvård för 6—15-åriga barn fanns ej inom alla distrikt personella resurser för åtgärden. Det är dock betydelsefullt att utbildningen av tandläkare ökar, och vi är för vår del beredda att medverka till att så sker.

Under hänvisning till det ovan anförda hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta att statsbidrag till den organiserade, avgiftsfria barntandvården skall utsträckas till att omfatta tandvård som meddelas t. o. m. det kalenderår varunder barnet fyller 16 år, samt

att utskottet måtte utarbeta härför erforderlig författningstext.

Stockholm i januari 1963

Henning Carlsson

Rune Gustavsson
i Alvesta

Etty Eriksson

Carl Eric Hedin
